

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ БЕЗПЕКИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

УДК 336.71

Беренич А. В.

Магістр 1 курсу

фінансового факультету ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. Досліджено сутність банківської безпеки як якісної характеристики банку. Запропоновано під фінансовою безпекою банківських установ розуміти стан захищеності життєво важливих інтересів банку від різноманітних внутрішніх і зовнішніх загроз, який гарантує найбільш ефективне використання фінансових ресурсів для забезпечення стійкого функціонування та розвитку банку. Визначено основні складові безпеки банківської діяльності.

Ключові слова: безпека банку, банківська система, банківська діяльність, фінансова безпека.

Аннотация. Исследована сущность банковской безопасности как качественной характеристики банка. Предложено под финансовой безопасностью банковских учреждений понимать состояние защищенности жизненно важных интересов банка от различных внутренних и внешних угроз, которое гарантирует наиболее эффективное использование финансовых ресурсов для обеспечения устойчивого функционирования и развития банка. Определены основные составляющие безопасности банковской деятельности.

Ключевые слова: банковская система, банковская деятельность, экономическая безопасность банка, финансовая безопасность.

Annotation. The essence of banking security as qualitative characteristics of the bank was determined. It was proposed to understand the banks' financial security as the state of protection of vital interests of the bank from a variety of internal and external threats, which ensures the most efficient use of financial resources for sustainable operation and development of the bank. The main components of security of banking were determined.

Keywords: banking system, banking, bank's economic security, financial security.

В умовах зростаючої відкритості економіки України та послідовної її інтеграції у світове господарство забезпечення безпеки банківської системи є актуальним завданням. Стабільність банківської системи є нестійкою і залежить не тільки від різного роду політичних, соціальних, економічних змін але і хворобливо реагує на помилки в організації безпеки діяльності окремих банків. Тому перед банківською системою постає одне з головних завдання - досягнення фінансової стійкості кожного окремого банку та гарантування фінансової безпеки всієї системи в цілому.

Питанням безпеки діяльності банків багато уваги приділили відомі зарубіжні та українські вчені такі як Р. Л. Міллер [1], П. С. Роуз [2], Е. Дж. Долан [3], М. І. Савлук [4]. Внесок перелічених вчених у вирішення проблем управління безпекою банківської діяльності на різних рівнях і в різних сферах є безцінним, але необхідно відзначити, що питання безпеки банківської діяльності все ще є недостатньо вивченими.

Економічна безпека банківських установ – це стан, при якому організація безпеки спрямована на максимальне запобігання настанню ризиків та загроз з метою забезпечення стійкого функціонування банків, ефективного використання ресурсів. Досягнути високого рівня економічної безпеки банку можливо за умови організації роботи банківських установ, що полягає у забезпеченні стабільності й ефективності функціонування її складових: фінансова, інформаційна, техніко-технологічна та правова [5].

Безпека банківської системи – це спроможність банківської системи стабільно і надійно забезпечувати фінансову самостійність держави, ефективно формувати, зберігати від надмірного знецінення та раціонально використовувати фінансові ресурси країни для забезпечення її соціально-економічного розвитку і обслуговування фінансових зобов'язань [6].

На рис. 1 наведено складові безпеки банківської діяльності.

Як видно з рис. 1, фінансова безпека банку є складовою економічної безпеки. Поняття "фінансова безпека банку" має характеризувати якість його фінансового стану з позиції небезпеки та загрози.

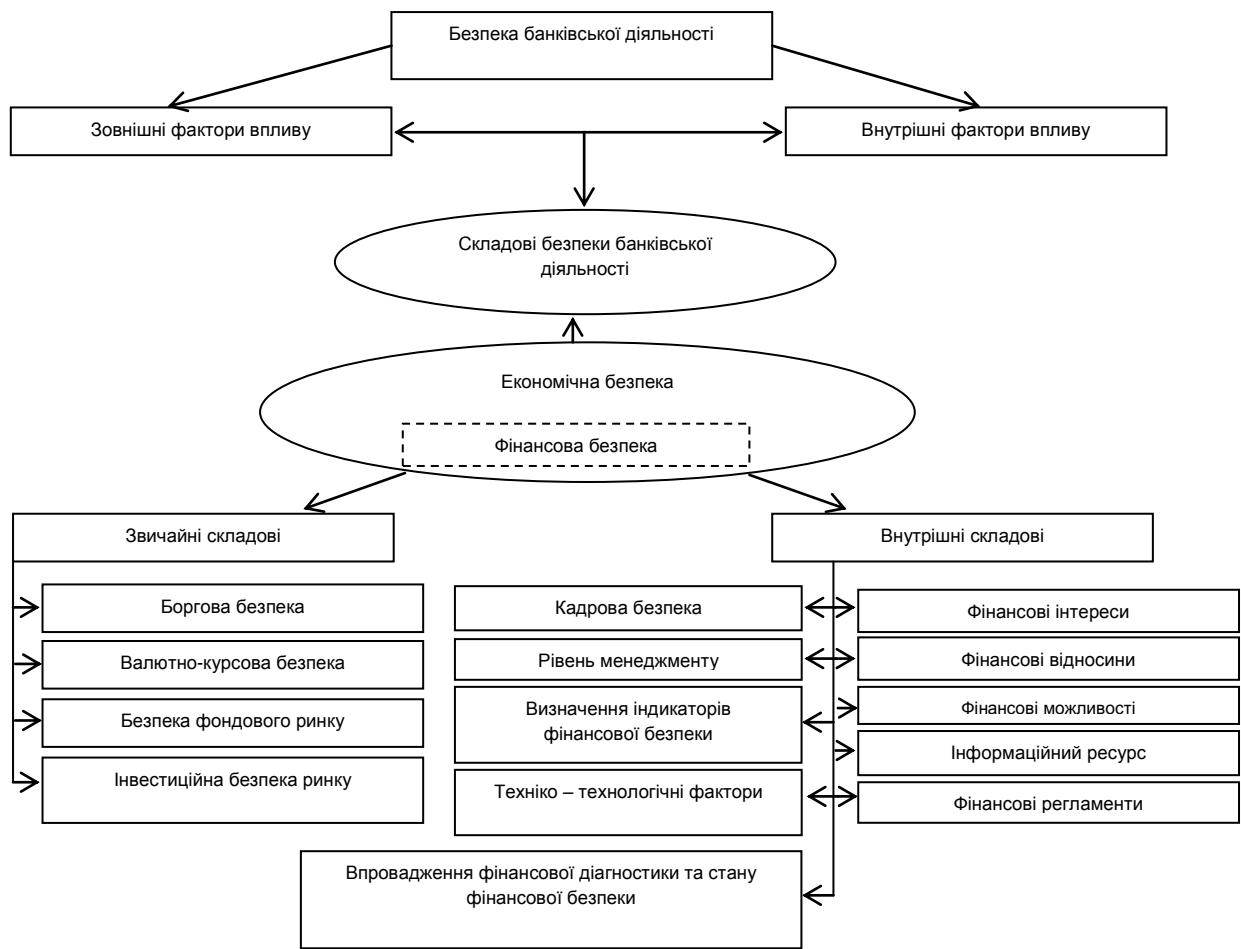

Рис. 1. Складові безпеки банківської діяльності

Звідси, під фінансовою безпекою банківських установ пропонуємо розуміти стан захищеності життєво важливих інтересів банку від різноманітних внутрішніх і зовнішніх загроз, який гарантує найбільш ефективне використання фінансових ресурсів для забезпечення стійкого функціонування та розвитку банку.

Головною метою фінансової безпеки банку є усунення можливостей заподіяння шкоди банку або упущення ним вигоди, забезпечення його сталого та максимально ефективного функціонування нині та накопичення достатнього потенціалу розвитку і зростання в майбутньому, якісна реалізація операцій і угод [7].

Складовими економічної безпеки банків є не тільки безпека матеріальних та фінансових ресурсів, а й такі, як інформаційна та кадрова безпека, котрі також істотно впливають на стабільність і розвиток банків. У свою чергу, інформаційна безпека пов'язана із

формуванням інформаційного ресурсу банків, його гарантованим захистом, а також протидією інформаційно-психологічному впливу. Кадрова ж безпека спрямована на виконання можливості формування загроз банку від власного персоналу та створення умов ефективного його використання в діяльності банків.

Таким чином, забезпечення безпеки банківської діяльності є однією з умов ефективного банківського бізнесу, складовою якісного управління діяльністю банків. Складові банківської безпеки повинні створити умови для надійного і ефективного функціонування банківських установ, своєчасного виявлення та недопущення загроз фінансовим, інформативним та матеріальним ресурсам банку.

Література

1. Миллер Р. Л. Современные деньги и банковское дело ; перевод с англ. М. В. Семенова / Р. Л. Миллер, Д. Д. Ван-Хуз. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 709 с.
2. Роуз П. С. Банковский менеджмент: предоставление финансовых услуг ; перевод с англ. М. В. Белова / П. С. Роуз. – М. : Дело, 1997. – 743 с.
3. Долан Э. Дж. Рынок: микроэкономическая модель ; перевод с англ. В. М. Лукашевича и др. / Э. Дж. Долан, Д. Е. Линдсей. – М. : СПб., 1992. – 162 с.
4. Банківські операції : навч. посіб. / за ред. А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін. – К. : КНЕУ, 2002. – 476 с.
5. Сучасна банківська установа: організація управління та фінансів: монографія / О. А. Кириченко, І. М. Грищенко, М. П. Денисенко та ін. – К. : Вид-во ХНУ, 2009. – 547 с.
6. Соловійов В. І. Банківська безпека України: вдосконалення методики оцінки / В.І. Соловійов // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2012. – №1 (17). – С. 171-176.
7. Васильчак С. В. Економічна безпека банків та методи її забезпечення / С. В. Васильчак, Р. Ю. Моцьо // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19. – С. 287-293.

8. Яременко С. М. Економічна безпека банків та способи її забезпечення [Електронний ресурс] / С. М. Яременко. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/foa/2009_13/13_18.pdf.

9. Аналіз діяльності комерційного банку : навч. посіб. / за ред. А. М. Герасимовича, Ф. Ф. Бутинця та ін. – Житомир : Вид-во "Рута", 2006. – 599 с.

10. Побережний С. М. Організація діяльності підрозділів банківської безпеки в сучасному комерційному банку / С. М. Побережний. – Суми : ВВП "Мрія-1" ЛТД, 2004. – 54 с.

11. Розвиток фінансів в умовах відкритої економіки : монографія / М. М. Александрова, Н. Г. Виговська та ін. ; за ред. проф. О. М. Петрука. – Житомир, 2012. – 416 с.

Автор

А. В. Беренич

Керівник

Д. Д. Гонтар

к.е.н., викладач

Завідувач кафедру

О. М. Колодізев

банківської справи,

д.е.н., проф.